

Sa Gausovim radom iscrpljen je problem podele kruga. Danas znamo koje podele su moguće a koja nemoguća. Prema tome nisu moguće podele na delove misterioznog broja 7, dalje 9, 11, 13, 18, 19 itd. N^o, i danas ima ljudi koji bi želeli da kao Gaus prkose matematičnoj nauci, ali ni jedan od njih nije imao sreću kao što nijedan nije rešio „kvadraturu kruga“ ili podele ugla na tri jednaka dela.

Инж. Милан Дражић
доцент Универзитета у Београду

ТРОШКОВИ ОМЕЂАВАЊА с нарочитим обзиром на премере у Дунавској и Савској бановини

У Гласнику је већ у више махова претресано питање омеђавања парцела трајним белегама и сви су се писци слагали да је то безусловно потребно. Није ми сада намера да понављам све оне разлоге, који говоре у прилог ове ствари, већ желим само да побијем једно скроз неосновано тврђење, и званих и незваних, како је омеђавање скупа ствар, и без мало би била катастрофа за нашу привреду.

Међаници од камена су несумњиво најбоље и најтрајније белеге, али су за извесне крајеве скупи због превоза. Често и дуже време израде преставља прилично ометање посла. При том треба имати нарочито у виду Банат и Бачку где би довоз камена, према садашњим транспортним тарифама, стао више него што вреди сам камен. Под оваквим околностима добра а по цени сваком приступачна белега је бетонски стуб.

У овој години трошкови израде су били следећи:

У Доњем Банату:	У Горњем Банату:
1 м. шљунка . . . 25.— д.	1 м. крупног песка 25.— д.
250 кгр. цемента . 170.— „	250 кгр. цемента . 210.— „
Превоз цемента . . 15.— „	Превоз цемента . . 15.— „
За материјал . . . 210.— д.	За материјал . . . 250.— д.
Од ове количине излази 105—110 к.	Од ове количине излази 115—120 к.
Трошкови израде . 52.50 „	Трошкови израде . 57.50 „
10 ⁰ /о амортизација калупа 2.50 „	10 ⁰ /о амортизација калупа 2.50 „
Свега 265.— д.	Свега 310.— д.
Цена по комаду . . 2.52 д.	Цена по комаду . . 2.70 д.

Према овој цена је испод 3.— дин. У потврду овога служи чињеница, да се по цени од 3.— дин. могло добавити и код мајстора нпр. у Ковину.

Армирање ових стубова гвожђем у средини непотребно је, јер је статички неоправдано, што се оно ставља у средини где у опште нема затезања. Ако наступе такве прилике да стуб мора да страда, он ће се разбити па ма био армиран или не. Међутим у случају кад би се и ставила гвоздена шипка у средини, цена би се повећала за 20—25 пара по комаду, те ни у том случају неби цена прешла границу од 3.— дин.

Транспорт белега на лице места, па ма како велика била даљина преноса, не може прећи 1.— дин од комада, претпостављајући ипак, да се белеге израђују у месту премера или најближој околини. На једна кола може се товарити 50 комада (50×18 кгр. = 900 кгр.), а цена је превозу 40—50 динара.

Према томе један бетонски стуб на месту где га треба укопати може највише стати 4 дин.

Код геометарских радова можемо посматрати даље два случаја: кад је у питању премеравање једне или две парцеле — ситан геометарски посао, друго кад је у питању премер аграрног земљишта, деоба пашњака, деоба земљишних заједница, комасација и најзад премер целе општине.

У првом случају нека је у питању парцела од пола јутра, која се купује, продаје, наслеђује. Вредност једног јутра средњег квалитета у Банату је од 2000—5000 дин., што у нашем случају износи 1000—2500 дин. Може ли се претпоставити да ће неко ко улаже 1000—2500 дин. зажалити да удари 4 камена за 16 дин.?

А да ли се може претпоставити да ће то неко учинити код већих премера, где су и трошкови омеђавања далеко мањи? У Омољници је укопано на 483 јутра 753 белеге, 1,6 на једно јутро, што преставља најнеповољнији случај.

Јасно је мислим свакоме, да не постоји тај толико озлоглашени „проблем омеђавања“ за крајеве у Банату, а по готово не за Бачку, која је и богатија и релативно ближа Дунаву, као воденом путу, него многи крајеви Баната, где су баш постигнуте горе поменуте цене. Сматрам великом грешком што је Одељење Катастра и државних добара дозволило, да се омеђавања врше циглом, која преставља кроз несигурну белегу. Ни по трајности, ни по стабилности, ни по видљивости не може се цигла сматрати *граничном* белегом. А колико ће спорова изазвати неко залутало парче цигле?!

Ради побољшања услова за израду бетонских белега сматрам да би могли Одељење катастра и државних добара а и приватна иницијатива много учинити. С једне

стране одељење Катастра и државних добара треба да издејствује код Министра саобраћаја повољније тарифе за превоз како материјала за израду, тако исто и готових бетонских белега, нарочито повољну тарифу за оне крајеве, у којима се тешко набавља шљунак а природног камена нема. Следећи примери најбоље илуструју аномалије са тарифском политиком наших жељезница. Вагон шљунка од 6 м³ утоварен у Белој Цркви стаје 220 дин., транспорт пак до станице Хајдучице стаје 700 дин. Транспорт 100 кгр. бетонских белега стаје 20 дин., или 4 динара за белегу а белега само 3 дин. С друге стране потребно је да и цивилни геометри са своје стране учине да се рационално организује израда камена. То би могло да се учини, било што би се основала задруга, коју би могла бар у прво време да помогне Кредитна задруга геометара, и сама би израђивала белеге, било што би се у одређеним местима закључиле погодбе са мајсторима, који би били обавезни да на стоваришту увек имају ону количину, која је потребна за ситан геометарски посао; за веће количине утврдиле би се унапред повољније цене.

Квалитет геометарских радова мора се све више подизати, без обзира што ће то погодити нечије трговачке интересе. Јер крајње је време да се увиди, да без омеђавања нема катастра, а без правог катастра нема земљишне књиге. Све друго је само губљење и времена и пара.

Inž. Paia Ninkov

JEDNA USPELA KOMASACIJA U BANATU

Zemljišni posedi u Banatu toliko su rascepkani, da prosečna veličina pojedinih parcela u onim opštinama, gde nije bilo velikih poseda ili velikih opštinskih ili urbarijalnih pašnjaka, iznosi prosečno od 1 do 2 jutra, a negde i manje.

Ta rascepkanost je nastala otuda, što su prilikom naseljavanja pojedinih opština, pojedine porodice dobijale po jednu sesiju zemlje u veličini od 32—34 jutra i to u 3 ili 4 potesa oranice, a osim toga livade i na svaku sesiju jednak udeo u zajedničkom pašnjaku.

Usevi su sejani tako, da su svi posednici u pojedinim potesima sejali istu vrstu hrane, na primer žito ili kukuruz. Usled toga su se i kod podele zemlje na naslednike posedi delili tako, da svaki naslednik dobije srazmeran deo u svakom potesu oranice i livade.

Na taj način se doteralo dotle, da na primer u opštini Srp. Crnji na 4733 jutra ima 6787 parcela, u Ninčičevu na 6420 jutara ima 9337 parcela, u Šupljaji na 5896 jutara ima 4285 parcela, u Kumanima na 17.662 jutra ima 16.280 parcela itd.